

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการใช้หลักสูตรประถมศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ โดยทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการบริหารและบริการหลักสูตรของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ สัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอในเรื่องของกรมหมายงานและความคุ้มครองการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของบุคลากรประจำสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและอำเภอ แบบสอบถามที่ถามผู้บริหาร การศึกษาระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ในเรื่องของสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในฐานะผู้ใช้หลักสูตร การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร และ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตร สำหรับรายละเอียดในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ลักษณะ คือ

- (1) เอกสาร ได้แก่ ข้อมูลที่รวบรวมจากเอกสารประกอบการอบรม คู่มือการปฏิบัติงาน รายงานการปฏิบัติงาน และคำสั่งของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
- (2) มุขกมล ได้แก่ ข้อมูลที่รวบรวมจาก ผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัด 3 คน และศึกษานิเทศก์จังหวัด 14 คน ใช้ประชากรทั้งหมดโดยไม่มี การสุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอ 24 คน ศึกษานิเทศก์อำเภอ 12 คน ใช้ประชากรทั้งหมดโดยไม่มี การสุ่มตัวอย่าง ส่วนผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามาเน (Yamane, 1970 : 580-581) ได้กลุ่มตัวอย่าง 380 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียน 40 คน ครูผู้สอน 340 คน ทั้งรายละเอียดที่แสดงไว้ในภาคผนวก

2. การสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยเครื่องมือต่อไปนี้

2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นแบบบันทึกข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและบริการหลักสูตรในระดับจังหวัด

2.2.2 เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่

2.2.2.1 แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถาม 4 ฉบับ เพื่อถามผู้บริหารการศึกษา 1 ฉบับ ในฐานะผู้บริหารและบริการหลักสูตร ตามศึกษานิเทศก์ 1 ฉบับ ในฐานะนิเทศและสนับสนุนการใช้หลักสูตร ตามผู้บริหารโรงเรียน 1 ฉบับ และถามครูผู้สอน 1 ฉบับ ในฐานะผู้ใช้หลักสูตร แบบสอบถามแต่ละฉบับจะแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบหรือตรวจสอบรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบคำถามปลายปิด (Closed form) เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

ผู้ให้หลักสูตร

(1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในฐานะ

(2) การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการใช้หลักสูตร

(3) ปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตร

2.2.2.2 แบบบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา ใช้บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา ในรายละเอียดนอกเหนือจากข้อมูลที่รวบรวมจากแบบสอบถาม

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือ

สำหรับการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารงานวิจัย เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา เพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นที่ 2 ทำการศึกษานำร่อง (Pilot Study) โดยนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัย เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา ไปกำหนดเป็นแบบสอบถาม แบบมีรูปแบบ (Structured interview) แล้วไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง สำหรับการศึกษานำร่องในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาในเทศก์จังหวัด ศึกษาในเทศก์อำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ผลได้จากการศึกษานำร่องได้แสดงไว้ในภาคผนวก

ขั้นที่ 3 นำข้อมูลจากการศึกษานำร่องมาสร้างเป็นเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม 4 ฉบับ และแบบบันทึกข้อมูล 2 ชุด ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วย

(1) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัด และระดับอำเภอในฐานะผู้บริหารและบริการหลักสูตร

(2) แบบสอบถามสำหรับศึกษานิเทศก์จังหวัดและศึกษานิเทศก์อำเภอ ในฐานะผู้ให้หลักสูตรและสนับสนุนการใช้หลักสูตร

(3) แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้บริหารและผู้ใช้หลักสูตรในระดับโรงเรียน

(4) แบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนในฐานะผู้ใช้หลักสูตรในโรงเรียน

(5) แบบบันทึกข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร มีลักษณะเป็นตาราง บันทึกข้อมูลที่ผู้วิจัยไปทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและบริการหลักสูตรของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

(6) แบบบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นข้อคำถามและที่ว่าง สำหรับการบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอในเรื่องเกี่ยวกับการแบ่งงาน การติดตาม ควบคุม การปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรภายในหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

ขั้นที่ 4 นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตรประถมศึกษา จำนวน 6 คน เพื่อขอคำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องและความสมบูรณ์ในค่านี้อาสาสมัคร หลังจากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ความคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ขั้นที่ 5 ทดลองใช้เครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไปทำการศึกษา นำร่องเพื่อดูความครอบคลุมของเนื้อหาและความยากง่ายของภาษา แล้วนำข้อมูลจากการทดลองมาทำการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือเพื่อให้มีความเหมาะสมในค่านี้อาสาสมัครและมีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยทำการประสานงานกับศึกษานิเทศก์จังหวัดและศึกษานิเทศก์อำเภอทุกอำเภอเพื่อแจกจ่ายและเก็บรวบรวมและสอบถาม ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

3.1 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษาระดับจังหวัดและอำเภอทุกคนด้วยตนเอง

3.2 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและบริการหลักสูตรของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดด้วยตนเอง

3.3 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยเก็บข้อมูลผ่านทางสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ โดยมีศึกษานิเทศก์จังหวัดและศึกษานิเทศก์อำเภอและเจ้าหน้าที่ธุรการของสำนักงานเป็นผู้ประสานงาน

จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 434 ฉบับ ได้รับกลับคืน 389 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 375 ฉบับ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 86.40 ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ดังแสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ไ้รับคืนจำแนกตามผู้ตอบแบบ-
สอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม	ส่งไป จำนวน	ไ้รับคืน จำนวน	แบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารการศึกษา	27	25	25	92.5
ศึกษานิเทศก์	26	25	25	96.15
ผู้บริหารโรงเรียน	40	39	36	90.0
ครูผู้สอน	342	300	289	84.5
รวม	434	389	375	86.40

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร โดยผู้วิจัยอ่านเอกสารแล้วสรุปความ
แล้วบันทึกลงในแบบบันทึกข้อมูลจากเอกสาร แล้วนำแบบบันทึกข้อมูลจากเอกสารมาทำการ
วิเคราะห์เพื่อหาความถี่และร้อยละของข้อมูลจากเอกสารที่มีค่าตอบประเภทเดียวกัน

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยนำแบบบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์
มาทำการวิเคราะห์เพื่อหาความถี่และร้อยละของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่มีค่าตอบประเภท
เดียวกัน

4.3 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ไ้รับคืน แบบสอบถามที่จะนำมา
วิเคราะห์จะต้องมีความสมบูรณ์มากกว่าร้อยละ 80 ของรายการที่จะตอบ

4.4 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ทำการวิเคราะห์ ทั้งนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามแบบเลือกตอบหรือตรวจสอบรายการ (Checklist) ทำการวิเคราะห์เพื่อหาความถี่และร้อยละโดยโปรแกรมสำเร็จ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เฉพาะแบบสอบถามที่ถามผู้บริหารโรงเรียน และแบบสอบถามที่ถามครูผู้สอน ส่วนแบบสอบถามที่ถามศึกษานิเทศก์ และแบบสอบถามที่ถามผู้บริหารการศึกษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ด้วยตนเอง เพื่อหาความถี่และร้อยละ

$$\text{สูตร} = \frac{\text{จำนวนความถี่ของผู้ตอบ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามชนิดปลายปิด (Closed form) ทำการวิเคราะห์เพื่อหาความถี่และร้อยละโดยโปรแกรมสำเร็จ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เฉพาะแบบสอบถามที่ถามผู้บริหารโรงเรียน และแบบสอบถามที่ถามครูผู้สอน ส่วนแบบสอบถามที่ถามศึกษานิเทศก์และแบบสอบถามที่ถามผู้บริหารการศึกษา จะมีคำถามปลายเปิดด้วย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ด้วยตนเอง เพื่อหาความถี่และร้อยละ

$$\text{สูตร} = \frac{\text{จำนวนความถี่ของผู้ตอบ} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}}$$

สำหรับการนำเสนอข้อมูลการวิจัย จะดำเนินการเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ทั้งรายละเอียดที่เสนอไว้ในแผนที่ 4 ของรายงานการวิจัยฉบับนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย